

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D. a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **M.K.**, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce** se sídlem Kolářská 451/13, Opava, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 18.6.2013, č.j. 1653/1.30/13/14.3, ve věci správního deliktu,

t a k t o :

I. V řízení **se pokračuje**.

II. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 18.6.2013, č.j. 1653/1.30/13/14.3 **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání shora označeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj ze dne 6.3.2013 č.j.

4287/10.71/13/14.3, jímž byla žalobci uložena pokuta 250 000,- Kč za správní delikt dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o zaměstnanosti).

Žalobce namítl v žalobě, že se jednalo o „záskok“, paní Š. nedostala za práci žádnou odměnu, z její jednorázové přítomnosti v prodejně není možné dovodit nelegální práci prodavačky. Žalobci onemocněl syn, takže byl nucen zajistit si jednorázovou výpomoc do prodejny. Správní orgány nezjistily takový skutkový stav, aby bylo možno konstatovat, že se žalobce dopustil vytýkaného správního deliktu. Žalobce při uzavírání dohody o provedení práce vycházel z toho, že ji není nutno uzavřít písemně.

Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí s tím, že vycházel ze sdělení samotné K. Š. v den kontroly, že nemá uzavřenou žádnou smlouvu.

Řízení ve věci bylo přerušeno usnesením ze dne 9.9.2014, neboť u Ústavního soudu probíhalo řízení o návrhu na zrušení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti. Po rozhodnutí Ústavního soudu tato překážka odpadla a krajský soud tedy pokračoval v tomto řízení.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen s.ř.s.) a dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nutno zrušit.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že dne 6.3.2012 v žalobcově prodejně potravin byla přítomna pouze K. Š., která prodala kontrolorům pečivo a inkasovala za něj peníze. Poté uvedla do zápisu, že práci prodavačky nevykonává na základě žádné smlouvy, pracuje jako výpomoc kamarádce (přítelkyni žalobce – pozn. soudu), žádná odměna jí nebyla vyplacena. Žalobce tvrdil dne 9.3.2012, že s paní Š. uzavřel dohodu o provedení práce v den kontroly v 6 hodin ráno, tedy před otevřením prodejny. Žalobce předložil písemnou dohodu o provedení práce datovanou 6.3.2012. Do protokolu dne 20.2.2013 uvedla K. Š. jako svědkyně, že u žalobce pracovala jako prodavačka již dříve v roce 2011. Dne 6.3.2012 šla do prodejny na telefonickou žádost, dohodu podepsala v ten den, ale neví, zda to bylo před kontrolou nebo až po ní. Správní orgán 1. stupně rozhodnutím ze dne 6.3.2013 uložil žalobci pokutu 250 000 Kč podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti s tím, že žalobce umožnil K. Š. výkon nelegální práce dne 6.3.2012.2012, a to výkon práce prodavačky v prodejně potravin. V odůvodnění je uvedeno, že sice byla předložena dohoda o provedení práce, ale tvrzení o tom, že byla uzavřena ráno v den kontroly, považuje správní orgán za účelové, když prodavačka nic takového neuvedla, ačkoli by si něco takového jistě pamatovala.

Podle § 5 písm. e) bodu 1 zákona o zaměstnanosti, pro účely tohoto zákona se rozumí nelegální prací výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.

Problematikou nelegální práce v souvislosti se správními delikty podle zákona o zaměstnanosti se Nejvyšší správní soud (dále jen NSS) zabývá rozsáhle a dlouhodobě. Ve stěžejním rozhodnutí ze dne 13.2.2014 č.j. 6 Ads 46/2013-35 se NSS

věnoval otázce, co je nutno považovat za závislou práci z hlediska § 2 zákoníku práce (ve znění účinném od 1.1.2012): „Společným rysem a jakýmsi leitmotivem všech znaků závislé práce vymezených (nově) v § 2 odst. 1 zákoníku práce, je osobní či hospodářská závislost zaměstnance na zaměstnavateli. Tyto znaky slouží k odlišení závislé práce od jiných ekonomických aktivit (zejména samostatného podnikání), ale také od aktivit jiného charakteru (zejména mezilidské výpomoci). Proto musí správní orgány při postihování nelegální práce v řízení obviněnému prokázat naplnění všech těchto znaků – zaměstnanec osobně a soustavně vykonává práci jménem zaměstnavatele a podle jeho pokynů, přičemž se vůči zaměstnavateli nachází v podřízeném vztahu. Odměna tedy sice přísně vzato nepředstavuje samostatný definiční znak závislé práce (jde o povinnost, která zaměstnavateli na základě výkonu práce vzniká), avšak pokud jedna osoba poskytne nebo přislíbí druhé za její činnost odměnu, jde o významnou skutečnost pro posouzení, zda mezi nimi existuje vztah nadřízenosti a podřízenosti vyplývající z hospodářské závislosti zaměstnance na zaměstnavateli. ... Inspekční kontrola zpravidla odhalí jen činnost prováděnou v době kontroly samotné; na její soustavnější charakter je možno usuzovat až z dalších skutečností zjištěných, například z výpovědi obviněného, z výsledku svědků či ze situace na místě (charakter činnosti, množství již provedené práce apod.). Na závadu nemusí být ani to, že se činnost dosud soustavnou stát nestihla (jedná se například teprve o první den práce „na zkoušku“), jestliže se takovou podle vůle stran následně stát měla.“

Správní orgány v dané věci sice vyhodnotily otázku dohody o provedení práce, když jejich závěr o účelovosti žalobcova tvrzení je podle názoru krajského soudu logický s ohledem na to, co uváděla K. Š. v den kontroly i později při svědecké výpovědi, avšak vůbec se nezabývaly otázkou soustavnosti práce a odměny za práci, ačkoli to žalobce v průběhu správního řízení namítal. Žalobcovo tvrzení o jednorázovém „záskoku“ z důvodu onemocnění jeho syna bylo přitom konzistentní po celou dobu řízení (i v řízení před soudem) a je podporováno i výpovědí K. Š. Soud připomíná, že se zde jedná o řízení o správním deliktu, takže je na správních orgánech, aby prokázaly naplnění všech znaků nelegální práce.

Krajský soud proto zrušil napadené rozhodnutí žalovaného v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. pro nedostatek důvodů rozhodnutí a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud zároveň připomíná nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 52/13, kterým byl zrušen § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve slovech „nejméně však ve výši 250 000 Kč“. Pokud po doplněném řízení dospějí správní orgány k závěru, že žalobce spáchal správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, budou se zabývat výší pokuty již ve světle zmíněného nálezu Ústavního soudu.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s., když však procesně úspěšnému žalobci nevznikly náklady s tímto soudním řízením (byl osvobozen od placení soudních poplatků).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ě n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 30. ledna 2015

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu